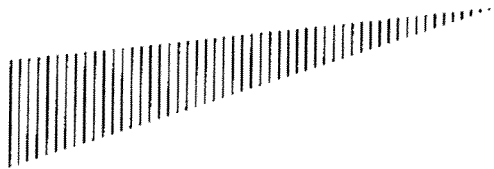

Assurance rapport

aan

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie Juridische Zaken

Onderzoek inzake beweringen informant SNV

ERNST & YOUNG

Ernst & Young Accountants LLP
Wassenaarseweg 80
2596 CZ Den Haag
Postbus 90636
2509 LP Den Haag
Tel.: +31 (0) 88 - 407 1000
Fax: +31 (0) 88 - 407 1005
www.ey.nl

Ministerie van Buitenlandse zaken
Directie Juridische Zaken
t.a.v. de heer mr. T.J.M. van Oorschot
Postbus 20061
2500 EB DEN HAAG

Den Haag, 24 februari 2011

60262922-516/MdV/MK

Betreft: Assurance rapport inzake beweringen informant SNV

Geachte heer Van Oorschot,

Overeenkomstig uw opdracht d.d. 27 januari 2011 hebben wij onderzoek verricht naar de juistheid van de beweringen, die zijn afgeleid van de onderzoeksvragen die u heeft opgesteld naar aanleiding van door een informant beschikbaar gekomen informatie over Stichting SNV Nederlandse Ontwikkelingsorganisatie (hierna SNV). In deze rapportage hebben wij onze bevindingen alsook onze conclusies opgenomen.

Wij hebben ons onderzoek primair gericht op het uitspreken van conclusies omtrent de juistheid van de beweringen. Daarnaast hebben wij onderzocht of de aan de bewering ten grondslag liggende handeling in overeenstemming is met het normenkader zoals dat op SNV van toepassing is.

In overleg met u hebben wij de beweringen 5 en 7 buiten onze oordeelsvorming gehouden, gezien het karakter van deze beweringen. Wel hebben wij deze beweringen in ons onderzoek betrokken met als doel nadere informatie te verzamelen ten behoeve van de oordeelsvorming door het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Het concept rapport inzake ons onderzoek hebben wij voor hoor en wederhoor voorgelegd aan de directie en de Raad van Toezicht van SNV. Wij hebben de reactie van de directie en de Raad van Toezicht, voor zover van toepassing, verwerkt in het rapport en voor de inzichtelijkheid integraal als bijlage 2 aan dit rapport toegevoegd.

Wij vertrouwen u hiermee van dienst te zijn geweest. Tot het verstrekken van nadere inlichtingen zijn wij desgevraagd gaarne bereid.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M.E. Westerhout', written over the printed name below.

drs. M.E. Westerhout - van Kimmenade RA MGA

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding onderzoek	1
1.2	Reikwijdte van de opdracht	1
1.3	Werkzaamheden - onderzoeksaanpak	2
1.4	(Inherente) beperkingen aan het onderzoek	2
2	Bevindingen en conclusies	3
2.1	Bewering 1	3
2.2	Bewering 2	4
2.3	Bewering 3	5
2.4	Bewering 4	6
2.5	Bewering 5	8
2.6	Bewering 6	9
2.7	Bewering 7	10
2.8	Bewering 8	10
2.9	Bewering 9	11

Bijlagen

1	Overzicht van in het onderzoek gesproken personen
2	Reactie SNV
3	Oordeelsvorming door het Ministerie van Buitenlandse Zaken ten aanzien van bewering 5 en 7

1 Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek

Gedurende november 2010 heeft de FIOD diverse informatie ontvangen van een informant betreffende door de informant vermeende misstanden bij Stichting SNV Nederlandse Ontwikkelingsorganisatie (hierna SNV). De FIOD heeft deze informatie onderzocht vanuit haar functie en geconcludeerd dat de casussen minder relevant zijn voor de FIOD en de Belastingdienst. Gezien de door de FIOD geachte relevantie van de casussen voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft de FIOD een intern memo doorgeleid naar dit Ministerie.

Naar aanleiding van de verkregen informatie heeft het Ministerie van Buitenlandse zaken een negental onderzoeksvragen gedefinieerd. In overleg met het Ministerie van Buitenlandse Zaken hebben wij op basis van deze onderzoeksvragen en de door de informant verzamelde documenten, waarover het ministerie de beschikking heeft gekregen, een negental beweringen onderzocht betreffende de volgende onderwerpen:

- 1 salaris van de directeur SNV over 2009;
- 2 reis van de directeur van SNV naar Aruba;
- 3 toekenning van een huurtoeslag aan een van de managing directors van SNV;
- 4 het salaris van de directeur van het kantoor van SNV te Washington (inclusief toeslag scholingskosten zoon);
- 5 beantwoording van Kamervragen van het TK-lid Irgang door het ministerie en de woordvoering daarover door SNV;
- 6 besteding van subsidiegeld aan juridisch advies;
- 7 inzet van de perswoordvoerder voor beïnvloeding van het SNV-dossier bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken;
- 8 rechtmatigheid van een zestal dossiers inzake Europese aanbestedingen;
- 9 reis van de heer L. de Waal naar Tanzania.

In hoofdstuk 2 van dit rapport hebben wij deze negen casussen omgevormd tot beweringen welke onderwerp van onderzoek zijn geweest.

Conform het door u gestelde in de Terms of Reference en onze bespreking met u d.d. 20 januari 2010, hebben wij per bewering vastgesteld welk normenkader van toepassing is en of binnen dit normenkader is gehandeld. Het gehanteerde normenkader is per afzonderlijke bewering opgenomen in hoofdstuk 2. Wij merken op dat indien er geen sprake is van een objectief normenkader, wij geen conclusie hebben getrokken ten aanzien van de toelaatbaarheid van de in de bewering opgenomen handelswijze. Dit betreft de beweringen 5 en 7.

1.2 Reikwijdte van de opdracht

Conform de door u aan ons verleende opdracht hebben wij de juistheid beoordeeld van de negen beweringen. De onderwerpen van de beweringen hebben wij opgesomd onder paragraaf 1.1. In hoofdstuk 2 hebben wij de beweringen uitgeschreven.

Wij hebben in deze opdracht de juistheid van de beweringen, zoals opgenomen in hoofdstuk 2, onderzocht. Deze beweringen zijn afgeleid van de door u opgestelde onderzoeksvragen, zoals opgenomen, en de beschikbaar gekomen informatie van de informant.

Bij het constateren van een feitelijke juistheid van de bewering hebben wij tevens onderzocht of de aan de bewering grondslag liggende handeling in overeenstemming is met het normenkader, zoals dat op SNV van toepassing is.

In overleg met u hebben wij aangegeven dat twee beweringen (5 en 7), gezien het ontbreken van een helder normenkader, niet kunnen worden betrokken in onze oordeelsvorming. Ten aanzien van deze beweringen hebben wij wel nadere informatie verzameld ten behoeve van de oordeelsvorming door het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De resultaten van deze oordeelsvorming door het Ministerie van Buitenlandse Zaken hebben wij als bijlage 3 bij dit rapport opgenomen.

1.3 Werkzaamheden - onderzoeksaanpak

Wij hebben ons onderzoek verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 3000 'Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle en beoordeling van historische financiële informatie'. Dienovereenkomstig dienen wij ons onderzoek zodanig te plannen en uit te voeren om conclusies te kunnen formuleren met een redelijke mate van zekerheid. Een assurance-opdracht omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van relevante gegevens.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusies.

Onze (detail) bevindingen hebben wij eerst geverifieerd met de betrokken medewerkers en de directie van SNV.

Wij hebben het concept rapport inzake ons onderzoek voor hoor en wederhoor voorgelegd aan de directie van SNV, de Raad van Toezicht van SNV en de Directie Juridische Zaken van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Wij hebben de betreffende reacties, voor zover van toepassing en relevant, verwerkt in het rapport en zo nodig hebben wij aanvullende werkzaamheden verricht ter onderbouwing van onze conclusies.

1.4 (Inherente) beperkingen aan het onderzoek

Naast de algemene beperkingen die aan een assurance onderzoek 'met redelijke mate van zekerheid' ten grondslag liggen vermelden wij onderstaand een aantal specifieke beperkingen. Voorts hebben wij inherente beperkingen per bewering opgenomen, voor zover van toepassing.

Wij hebben ons onderzoek onder meer uitgevoerd aan de hand van de door de informant aangedragen informatie (verkregen via het ministerie), interviews met medewerkers van SNV en de door SNV overhandigde documenten (memo's, facturen, output salarisadministratie, e-mails, besprekingsverslagen). Wij merken daarbij op dat wij de volledigheid van de aangeleverde documentatie niet kunnen beoordelen.

2 Bevindingen en conclusies

In dit hoofdstuk hebben wij per bewering de volgende informatie opgenomen:

- 1 Normenkader
- 2 (Inherente) beperking
- 3 Belangrijkste bevindingen
- 4 Conclusie

2.1 Bewering 1

De directeur SNV heeft een deel van zijn salaris (2009) terugbetaald met het beoogde doel onder de zogenaamde WOPT norm te blijven.

De bewering is afgeleid van de volgende door de informant aan het ministerie beschikbaar gestelde informatie:

- Een interne e-mailwisseling waarin een salarisreductie van de directeur SNV wordt overlegd ten einde onder de WOPT grens te blijven.
- Concept salarisoverzichten waarin een mogelijke salarisreductie is berekend.

2.1.1 Normenkader

Als normenkader geldt de 'Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (WOPT). De WOPT norm bedraagt over het jaar 2009 € 188.0000. De WOPT bepaalt dat een optelsom van salaris en pensioenlasten boven deze norm gepubliceerd dient te worden in het financieel verslaggevingsdocument (jaarverslag of jaarrekening).

2.1.2 (Inherente) beperkingen - bewering 1

Geen.

2.1.3 Bevindingen bewering 1

Hieronder hebben wij de belangrijkste bevindingen opgenomen:

- Op basis van WOPT norm 2008 ad € 181.000 heeft SNV een proefberekening gemaakt ten einde vast te stellen welke correctie op het brutosalaris over 2009 van de directeur SNV dient te worden doorgevoerd, ten einde onder de WOPT 2008 norm te blijven. Ten tijde van het maken van deze proefberekening is de WOPT norm 2009 (€ 188.000) bekend gemaakt (Staatscourant 2010 nr. 2054 d.d. 11 februari 2010).
- Het salaris, berekend volgens de WOPT, van de directeur bleef ook zonder het doorvoeren van de correctie onder de 2009 grens van de WOPT van € 188.000.
- SNV heeft derhalve besloten geen correctie door te voeren op het salaris over 2009 van de algemeen directeur.

Wij merken op dat ondanks het feit dat het salaris van de directeur onder de WOPT norm blijft, dit salaris wel openbaar is gemaakt in de jaarverslagen vanaf boekjaar 2006.

2.1.4 Conclusie bewering 1

Op grond van onze werkzaamheden en onze bevindingen komen wij tot de conclusie dat bewering 1 niet juist is.

2.2 Bewering 2

De directeur SNV maakte op 21 en 22 februari 2008 een reis naar Aruba. Hij declareerde alle kosten (vlieggasten, hotelkosten e.a.) bij SNV. Het zakelijke karakter wordt in twijfel getrokken.

De bewering is afgeleid van de volgende door de informant aan het ministerie beschikbaar gestelde informatie:

- Onkostendeclaratie van de directeur SNV met de reis- en verblijfkosten op Aruba.
- E-ticket voor de vlucht naar Aruba met vertrekdatum 21 februari 2008 (15.45 uur) en retourdatum 22 februari 2008 (22.35 uur).

2.2.1 Normenkader

Als normenkader geldt de 'Interne procedures inzake autorisatie dienstreizen'. Daarnaast geldt als normenkader de subsidiebeschikking d.d. 13 september 2006 en d.d. 12 februari 2007, waarin is bepaald welke activiteiten SNV ten laste van deze subsidie mag uitvoeren.

2.2.2 (Inherente) beperkingen - bewering 2

Bij de beoordeling van het zakelijke karakter van de reis naar Aruba, hebben wij geen onderzoek verricht naar de doelmatigheid van de daaraan gerelateerde kosten.

2.2.3 Bevindingen bewering 2

Hieronder hebben wij de belangrijkste bevindingen opgenomen:

- De reis naar Aruba heeft plaatsgevonden van 21 tot en met 23 februari 2008, waarbij de reis- en verblijfkosten ten laste van SNV zijn gebracht.
- De reis had een zakelijk doel, te weten een bilateraal overleg met de regiodirecteur Latijns Amerika van SNV, waarbij de gevoeligheid en de urgentie (effectiviteit samenwerking tussen het regiokantoor en hoofdkantoor) van het overleg een persoonlijke ontmoeting noodzakelijk maakte. Dit overleg is vastgelegd in een vertrouwelijk besprekingsverslag.
- Als gevolg van het karakter van het overleg is bewust gekozen voor een overleg halverwege het hoofdkantoor van SNV in Nederland en het regiokantoor in Ecuador.
- De declaraties van de directeur zijn conform de vigerende procedure geautoriseerd, inclusief autorisatie door een lid van de Raad van Toezicht.

2.2.4 Conclusie bewering 2

Op grond van onze werkzaamheden en rekening houdende met de in paragraaf 1.4 en paragraaf 2.2.2. weergegeven (inherente) beperkingen en onze bevindingen komen wij tot de conclusie dat twijfel over het zakelijke karakter van de reis naar Aruba niet gegrond is.

2.3 Bewering 3

1 Aan een Managing director van SNV was op een bepaalde termijn een salarisverhoging in het vooruitzicht gesteld. Het salaris van deze persoon is (voor de verhoging) reeds hoger dan de zogenaamde DGIS norm. 2) Teneinde tot op bepaalde hoogte een inkomensstijging voor betrokkene te realiseren, werd in november 2010 een huurtoeslag toegekend voor de periode van maximaal één jaar.

De bewering is afgeleid van de volgende door de informant aan het ministerie beschikbaar gestelde informatie:

- Memo van de directeur SNV aan de remuneratiecommissie waarin goedkeuring wordt gevraagd voor de toekenning van een (huur)toeslag aan een Managing director.
- E-mailwisseling over de totstandkoming van voorgenoemd memo.
- Goedkeuring van de remuneratiecommissie van een (huur)toeslag voor een tijdelijke periode van één jaar.

2.3.1 Normenkader

Als normenkader geldt:

- Statuten van SNV waarin besluitvorming omtrent directiebeloning is vastgelegd.
- De interne procedure inzake het verlenen van huurtoeslagen.

De zogeheten DGIS norm is vanaf 1 januari 2011 vrijwillig aanvaard door SNV. In de brief d.d. 27 augustus 2010 van het Ministerie van Buitenlandse Zaken wordt SNV verzocht een opgave van de salarisgegevens van de directieleden aan te leveren voor het jaar 2009. In deze brief wordt het begrip salarisgegevens specifiek aangeduid als:

- 12 x bruto maandsalaris;
- Vakantietoeslag;
- Eindejaarsuitkering.

Aanvullende toelagen, zoals de betreffende huurtoeslag, maken volgens deze definitie geen onderdeel uit van de DGIS norm.

2.3.2 (Inherente) beperkingen - bewering 3

Geen

2.3.3 Bevindingen bewering 3

Hieronder hebben wij de belangrijkste bevindingen opgenomen:

- Sinds 1 januari 2010 vervult het betrokken directielid de functie van Managing director business development. Tot deze periode was zij regio directeur in het Balkan gebied.
- Dit directielid was toegezegd dat zij, met deze promotie, er netto op vooruit zou gaan.
- Aan de remuneratiecommissie is een voorstel voorgelegd om akkoord te gaan met de verhoging in de vorm van een (huur)toeslag.
- De remuneratiecommissie, voorgezeten door de voorzitter van de Raad van Toezicht, heeft deze huurtoelage, conform de vigerende procedures, goedgekeurd.
- Het betrokken directielid heeft een huurtoeslag gekregen voor de periode van maximaal één jaar, beginnende 15 april 2010.

- Het totale netto bedrag van deze toelage bedraagt € 3.887. Het bruto bedrag bedraagt circa € 6.112.
- Het deel van de huurtoelage dat betrekking heeft op 2010 is op correcte wijze, gebruteerd en verloond in december 2010.
- De hoogte van de huurtoelage is de resultante van een berekening, waarbij het directiefid voor de genoemde periode van 15 april 2010 tot en met 15 april 2011, in haar nieuwe functie als lid van de management board, hetzelfde netto loon (inclusief huurtoelage) krijgt als in haar functie als Regiodirecteur in de periode vóór de overstap naar het hoofdkantoor. De toegekende huurtoeslag past binnen het vigerende normenkader. De directieleden (leden van de management board) vallen niet onder de CAO van SNV.
- Het salaris over 2010 van het betreffende directielid bepaald volgens de definitie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, zoals vermeld in haar brief van 27 augustus 2010, is lager dan de DGIS norm (die in 2010 nog niet op SNV van toepassing was). In een interne e-mail van SNV is ten onrechte beweerd dat het salaris van de betreffende Managing director reeds voor de (huur)toeslag boven de DGIS norm uitkomt.

2.3.4 Conclusie bewering 3

Op grond van onze werkzaamheden en rekening houdende met de in paragraaf 1.4 weergegeven (inherente) beperkingen en onze bevindingen komen wij tot de conclusie dat het eerste deel van bewering 3 onjuist is, terwijl het tweede deel van bewering 3 juist is en binnen het geldende normenkader valt.

2.4 Bewering 4

- 1 De hoogte van het salaris met toelagen van de directeur van het lobbykantoor te Washington is niet volledig medegedeeld aan het ministerie van Buitenlandse Zaken en KPMG in het kader van een recent onderzoek naar de directiesalarissen bij door DGIS gefinancierde ontwikkelingsorganisaties.
- 2 Daarnaast wordt de rechtmatigheid van een toelage die de directeur van het lobbykantoor krijgt ten behoeve van activiteiten van zijn zoon ter discussie gesteld.

De bewering is afgeleid van de volgende door de informant aan het ministerie beschikbaar gestelde informatie:

- E-mail van SNV aan het ministerie waarin informatie over de bezoldiging van de directeur Washington over het jaar 2010 wordt overlegd.
- Onkostendeclaratie met scholingskosten van de zoon van de directeur Washington.

2.4.1 Normenkader

Als normenkader geldt:

- Het normenkader onderzoek directiesalarissen (DGIS norm). In de brief d.d. 27 augustus 2010 van het Ministerie van Buitenlandse Zaken wordt SNV verzocht een opgave van de salarisgegevens van de directieleden aan te leveren.

- In deze brief wordt het begrip salarisgegevens specifiek aangeduid als:
  - 12 x bruto maandsalaris;
  - Vakantietoeslag;
  - Eindejaarsuitkering.
- De zogeheten DGIS norm is vanaf 1 januari 2011 vrijwillig aanvaard door SNV.
- De CAO van SNV voor wat betreft de interne procedure inzake het vergoeden van scholingskosten van expats.

2.4.2 (Inherente) beperkingen - bewering 4

Geen.

2.4.3 Bevindingen bewering 4

Hieronder hebben wij de belangrijkste bevindingen opgenomen:

- Volgens het normenkader onderzoek directiesalarissen dienen de salarisgegevens te worden aangeleverd van de afzonderlijke directieleden. Strikt formeel heeft SNV één statutair directeur, de heer T.J.H. Elsen. In het onderzoek naar de directiesalarissen heeft SNV tevens de salarisgegevens van de gevolmachtigde Managing Directors opgegeven. De directeur van het kantoor in Washington is geen gevolmachtigd directielid.
- SNV heeft een declaratie van de directeur USA vergoed inzake scholingsactiviteiten van zijn zoon. Dit betreffen extra scholingsactiviteiten buiten het reguliere onderwijs. Deze activiteiten liggen in lijn met een medisch advies.
- Artikel 15.4, lid 2 van de CAO voor expats van SNV bepaalt dat: *'Costs that are not directly connected to attending school every day and have a personal character, to be assessed by the employer'*.
- Conform voorgaande bepaling is deze aanvraag voor kostenvergoeding vooraf beoordeeld en goedgekeurd door de HR manager van SNV te Den Haag.
- Het salaris van de directeur Washington over 2009 en 2010 lag onder de zogeheten DGIS norm.

2.4.4 Conclusie bewering 4

Op grond van onze werkzaamheden en rekening houdende met de in paragraaf 1.4 weergegeven (inherente) beperkingen en onze bevindingen komen wij tot de conclusie dat het eerste deel van bewering 4 niet juist is, aangezien de betrokken functionaris geen onderdeel uitmaakt van de statutaire directie.

Daarnaast komen wij tot de conclusie dat de toekenning van de toelage voor de scholingsactiviteit rechtmatig heeft plaatsgevonden, op grond waarvan het tweede deel van bewering 4 niet juist is.

2.5 Bewering 5

Het Tweede Kamerlid Irrgang heeft Kamervragen gesteld over het salaris van de directeur van het lobbykantoor in Washington.

Uit interne SNV-emails zou blijken dat de directeur SNV en de perswoordvoerder van SNV het erover eens zijn dat privacyredenen rechtvaardigen om niet het volledige salaris (inclusief toelagen) van deze directeur te verschaffen. Het niet verschaffen van de volledige salarisgegevens zou door SNV schriftelijk zijn bevestigd aan een senior beleidsmedewerker van het ministerie van Buitenlandse Zaken, die zorg draagt voor de beantwoording van de Kamervragen.

De bewering is afgeleid van de volgende door de informant aan het ministerie beschikbaar gestelde informatie:

- Interne e-mailwisseling waarin de wijze wordt besproken waarop de gevraagde informatie kan worden overlegd met inachtneming van privacy belangen.
- E-mail van SNV aan het ministerie waarin informatie over de bezoldiging van de directeur Washington over het jaar 2010 wordt overlegd (conform bewering 4).

Gezien het karakter van deze bewering en het ontbreken van een helder normenkader, hebben wij in overleg met u besloten deze bewering niet te betrekken in ons accountantsonderzoek en oordeelsvorming. In overleg met u hebben wij afgesproken dat wij ten aanzien van deze casus wel nadere informatie verzamelen ten behoeve van de oordeelsvorming door het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Deze informatie is door SNV via ons aan u overlegd.

Naast de initieel ontvangen informatie is er geen aanvullende informatie (documentatie) beschikbaar. Wel hebben wij een reactie van SNV op deze bewering ontvangen, welke als volgt is:

De e-mails bevestigen onze bereidheid om volledig transparant te zijn en documenteren dat wij alle relevante informatie hebben verstrekt. "Zoals juist telefonisch besproken, geef ik het ministerie hierbij inzicht in het salaris en die componenten die onderdeel uitmaken van de DG norm berekening van de directeur van het Washington kantoor. Ik heb aangegeven dat SNV deze informatie graag deelt met het Ministerie maar dit om privacy redenen niet openbaar wenst te maken" (per e-mail perswoordvoerder).

Tevens hebben wij aandacht gevraagd voor privacy overwegingen betreffende de werknemer in kwestie en het feit dat het niet gebruikelijk is om voor reguliere werknemers (anders dan voor directieleden) informatie betreffende de remuneratie openbaar te maken. Wij waren van mening dat enige discretie op zijn plaats was in dat kader. Op geen enkele wijze verandert dat overigens het feit dat we volledig transparant zijn geweest in onze informatieverstrekking naar het ministerie.

De oordeelsvorming van het Ministerie van Buitenlandse Zaken ten aanzien van deze bewering is opgenomen als bijlage 3 bij dit rapport

2.6 *Bewering 6*

SNV heeft juridisch advies ingewonnen voor het verkennen van de juridische mogelijkheden bij het aanvechten van de een opgelegde subsidiekorting en een aangekondigde strafkorting in verband met de naar het oordeel van het Ministerie van Buitenlandse Zaken te hoge directiesalarissen. Deze advieskosten zijn ten laste van de exploitatie 2010 gebracht welke in belangrijke mate wordt gefinancierd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

De bewering is afgeleid van de volgende door de informant aan het ministerie beschikbaar gestelde informatie:

- E-mailwisseling tussen SNV en een extern advocatenkantoor waarin SNV advies wordt gegeven voor het verkennen van de juridische mogelijkheden bij het aanvechten van een mogelijke subsidiekorting en mogelijke strafkorting als gevolg van de naar het oordeel van het ministerie te hoge directiesalarissen.
- Eén factuur van de externe advocaat voor bovenstaand advies.

2.6.1 Normenkader

Als normenkader geldt de subsidiebeschikking tussen het Ministerie van Buitenlandse Zaken en SNV, in het bijzonder de bepalingen inzake de apparaatskosten (overhead) welke SNV ten laste van de subsidie mag brengen.

2.6.2 (Inherente) beperkingen - bewering 6

Geen.

2.6.3 Bevindingen bewering 6

Hieronder hebben wij de belangrijkste bevindingen opgenomen:

- Er is in 2010 juridisch advies ingewonnen over de strafkorting en de subsidiekorting.
- De kosten van het juridisch advies zijn door SNV gekwalificeerd als apparaatskosten.
- In de subsidiebeschikking 2010 zijn geen voorwaarden opgenomen over juridische kosten, die al dan niet voor subsidiering in aanmerking zouden komen.
- Het vergoeden van juridische kosten, ook indien het een kwestie met de subsidieverstrekker betreft, past binnen het normenkader.

2.6.4 Conclusie bewering 6

Op grond van onze werkzaamheden en rekening houdende met de in paragraaf 1.4 weergegeven (inherente) beperkingen en onze bevindingen komen wij tot de conclusie bewering 6 juist is en deze juridische kosten binnen het geldende normenkader vallen.

2.7 Bewering 7

De directeur SNV zou zijn perswoordvoerder per email hebben verzocht om een senior beleidsmedewerker van het Ministerie van Buitenlandse Zaken te verzoeken het overdrachtdossier dat de nieuwe staatssecretaris zou ontvangen bij zijn aantreden, te laten 'nuanceren' inzake SNV.

De bewering is afgeleid van de volgende door de informant aan het ministerie beschikbaar gestelde informatie:

- Een e-mailwisseling tussen de directeur SNV en de persvoorlichter van SNV waarin de laatste wordt gevraagd om een senior beleidsmedewerker van het Ministerie van Buitenlandse Zaken te verzoeken het overdrachtdossier dat de nieuwe staatssecretaris zou ontvangen bij zijn aantreden, te laten 'nuanceren' inzake SNV.

Gezien het karakter van deze bewering en het ontbreken van een helder normenkader, hebben wij in overleg met u besloten deze niet te betrekken in ons accountantsonderzoek en oordeelsvorming. In overleg met u hebben wij afgesproken dat wij ten aanzien van deze casus wel nadere informatie verzamelen ten behoeve van de oordeelsvorming door het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Deze informatie is door SNV via ons aan u overlegd.

Naast de initieel ontvangen informatie is er geen aanvullende informatie (documentatie) beschikbaar. Naar mededeling van SNV heeft de persvoorlichter aan het verzoek van de directeur SNV opvolging gegeven door middel van een telefoongesprek met de senior beleidsmedewerker van het ministerie.

Wel hebben wij een reactie van SNV op deze bewering ontvangen, welke als volgt is:

Wij waren bezorgd over de toonzetting van de woordvoering van het ministerie. Ons was door het ministerie duidelijk gemaakt dat de kwestie (*note: gerefereerd wordt aan de discussie over de directiesalarissen*) een prominente plek zou krijgen in het overdrachtdossier voor de nieuwe bewindspersoon. Wij vonden het van belang dat in het overdrachtdossier de diverse aspecten van de zaak aandacht zouden krijgen. Dat was voor ons aanleiding om dit op te brengen bij de dossierhouder op het ministerie.

De oordeelsvorming van het Ministerie van Buitenlandse Zaken ten aanzien van deze bewering is opgenomen als bijlage 3 bij dit rapport

2.8 Bewering 8

In een interne SNV email van 25 juni 2010 wordt melding gemaakt van 6 leveranciers waarbij mogelijk de aanbesteding niet volgens Europese aanbestedingsregels is verlopen.

De bewering is afgeleid van de volgende door de informant aan het ministerie beschikbaar gestelde informatie:

- Een interne e-mail aan de finance manager met een opsomming van 6 leveranciers waarbij mogelijk de aanbesteding niet volgens Europese aanbestedingsregels is verlopen.

2.8.1 Normenkader

Als normenkader geldt het Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten (hierna BAO).

2.8.2 (Inherente) beperkingen - bewering 8

Geen.

2.8.3 Bevindingen bewering 8

Hieronder hebben wij de meest belangrijke bevindingen opgenomen:

- Bij één van de casussen wordt het drempelbedrag BAO niet overschreden.
- Bij één casus (strategisch advies) ligt het initiële contract € 27.000 boven de aanbestedingsgrens. Naar mededeling is bij de start van dit aanbestedingstraject een inschatting gemaakt van de opdrachtwaarde welke ruim beneden de aanbestedingsgrens zou uitkomen. Van deze inschatting is geen vastlegging beschikbaar. Ná het doorlopen van een kwalitatieve selectie van een aantal mogelijke leveranciers, is één leverancier geselecteerd die een prijsopgaaf heeft ingediend. Deze prijsopgaaf oversteeg de aanbestedingsgrens met € 27.000.
- Bepalend bij de beoordeling of een Europees aanbestedingstraject dient te worden doorlopen, is de inschatting van de totale opdrachtwaarde vooraf (artikel 9 BAO). In géén van de overige 4 genoemde casussen had SNV redelijkerwijze vooraf kunnen inschatten dat de som van de totale opdrachtwaarde boven de aanbestedingsgrens zou uitkomen. De overschrijdingen (in vier gevallen een zeer beperkte overschrijding) van het drempelbedrag zijn het gevolg van onverwacht meerwerk of een onverwachte verlenging bovenop de initieel afgesloten contracten die oorspronkelijk onder de aanbestedingsgrens lagen.

2.8.4 Conclusies bewering 8

Op grond van onze werkzaamheden en rekening houdende met de in paragraaf 1.4 weergegeven (inherente) beperkingen en onze bevindingen komen wij tot de conclusie dat in geval van 5 van de 6 casussen bewering 8 niet juist is.

Ten aanzien van de aanbesteding van strategisch advies was onvoldoende assurance-informatie beschikbaar (door het ontbreken van een zichtbare vastlegging van de voorcalculatie) om een oordeel te vormen.

Op grond van onze werkzaamheden en rekening houdende met de in paragraaf 1.4 weergegeven (inherente) beperkingen en onze bevindingen kunnen wij derhalve voor deze aanbesteding niet concluderen of de aanbesteding volgens de Europese aanbestedingsregels verlopen is.

2.9 *Bewering 9*

De voorzitter van de Raad van Toezicht, L. de Waal, heeft medio 2010 meegewerkt aan het programma Profiel van de omroeporganisatie Human. In dit kader heeft hij een bezoek gebracht aan een tweetal SNV projecten in Tanzania. De kosten van L. de Waal van deze reis zijn ten laste van de exploitatie 2010 van SNV gebracht.

De bewering is afgeleid van de volgende door de informant aan het ministerie beschikbaar gestelde informatie:

- Interne e-mailwisseling waarin de reis van de voorzitter van de Raad van Toezicht en de cameraploeg van de omroep Human wordt afgestemd en voorbereid.

2.9.1 Normenkader

Vigerend beleid inzake veldbezoeken door leden van de Raad van Toezicht.

2.9.2 (Inherente) beperkingen - bewering 9

Geen.

2.9.3 Bevindingen bewering 9

Hieronder hebben wij de meest belangrijke bevindingen opgenomen:

- De reis- en verblijfkosten van de cameraploeg van Human zijn doorbelast aan deze omroep (en begin 2011 betaald).
- Het vigerend beleid van SNV is dat leden van de Raad van Toezicht geacht worden gemiddeld één werkbezoek op locatie per jaar af te leggen teneinde hun functie als lid van de Raad van Toezicht adequaat te kunnen uitvoeren. Dit beleid is niet formeel vastgelegd in bijvoorbeeld statuten van de Raad van Commissarissen. Dit beleid is wel in overeenstemming met gerealiseerde werkbezoeken van de Raad van Toezicht over de afgelopen vier jaren.
- De gedane werkbezoeken zijn de afgelopen jaren expliciet toegelicht in het verslag van de Raad van Toezicht, zoals opgenomen in het jaarverslag.
- De voorzitter van de Raad van Toezicht heeft in 2008 en 2009 geen bezoek afgelegd. In 2010 hebben twee bezoeken plaatsgevonden, één naar Sudan en één naar Tanzania. Dit past derhalve in het beleid van gemiddeld één werkbezoek per jaar.
- De reis en verblijfkosten van de reis naar Tanzania van de voorzitter van de Raad van Toezicht zijn ten laste van SNV gebracht (vlucht, overnachting aldaar en diner).

2.9.4 Conclusie bewering 9

Op grond van onze werkzaamheden en rekening houdende met de in paragraaf 1.4 weergegeven (inherente) beperkingen en onze bevindingen komen wij tot de conclusie dat bewering 9 juist is.

Daarnaast komen wij tot de conclusie dat het vergoeden van de kosten van deze reis binnen het normenkader van SNV past.

Bijlage 1
Overzicht van in het onderzoek
gesproken personen

Overzicht van in het onderzoek bij SNV gesproken personen

Naam	Functie
mr. T.J.H Eisen	Chief Executive (algemeen directeur)
L.J. de Waal	Voorzitter Raad van Toezicht
I. Cunningham	Manager Financiën

Bijlage 2
Reactie SNV

Ernst & Young Accountants LLP
T.a.v. drs. F.J. Nesselaaar RA
Postbus 488
3000 AL Rotterdam

Datum 23 februari 2011

Betreft: Concept rapport inzake beweringen informant SNV

Zeer geachte heer Nesselaaar,

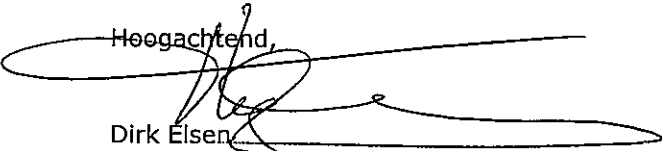
Wij bevestigen ontvangst op 23 februari van het door u opgestelde 'concept rapport inzake beweringen informant SNV'.

Vanuit de overtuiging dat volledige transparantie de beste reactie is op de door de informant ondernomen acties, heeft SNV zich volledig en zonder enige reserve ingezet om op alle mogelijke wijzen volledige medewerking te verlenen aan het onderzoek.

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in nauw overleg en samenwerking met de Raad van Toezicht en de Directie van SNV. Wij hebben de samenwerking met u en uw collega in dezen gewaardeerd.

Lezing van het concept rapport bevestigt naar onze mening dat van aantasting van de integriteit van SNV geen sprake is. Van misstanden is evenmin gebleken. Overigens is de gang van zaken rond de melding wel degelijk aanleiding om een aantal maatregelen te nemen, waaronder het instellen van een 'klokkenluidersregeling' gericht op het rapporteren en onderzoeken van (vermeende) misstanden, en aanscherping van de procedures voor onkostenvergoedingen en grote aanbestedingen.

Hoogachtend,

Dirk Elsen
Chief Executive

Dr. Kuiperstraat 5
2514 BA The Hague
The Netherlands
+31 (0)70 344 0244
+31 (0)70 385 5531
info@snvworld.org
www.snvworld.org

Bijlage 3
Oordeelsvorming door het Ministerie
van Buitenlandse Zaken ten aanzien van
bewering 5 en 7

Oordeelsvorming door het Ministerie van Buitenlandse Zaken ten aanzien van bewering 5 en 7

Ernst & Young Accountants LLP (verder: Ernst & Young Accountants) heeft aangegeven dat over twee beweringen (5 en 7) uitsluitend informatie is verzameld. Deze beweringen konden niet worden betrokken in hun oordeelsvorming, aangezien naar het oordeel van Ernst & Young Accountants er geen objectief normenkader is, waaraan deze konden worden getoetst.

Ten aanzien van deze twee beweringen in het rapport wordt door het ministerie het volgende opgemerkt.

Oordeelsvorming door het Ministerie van Buitenlandse Zaken ten aanzien van bewering 5

Op basis van de door de informant aangeleverde informatie is de navolgende bewering 5 geformuleerd: "Het Tweede Kamerlid Irrgang heeft Kamervragen gesteld over het salaris van de directeur van het lobbykantoor in Washington. Uit interne SNV-emails zou blijken dat de directeur SNV en de perswoordvoerder van SNV het erover eens zijn dat privacyredenen rechtvaardigen om niet het volledige salaris (inclusief toelagen) van de directeur te verschaffen. Het niet verschaffen van de volledige salarisgegevens zou door SNV schriftelijk zijn bevestigd aan een senior beleidsmedewerker van het ministerie van Buitenlandse Zaken, die zorg draagt voor de beantwoording van de Kamervragen"

SNV heeft tegenover Ernst & Young Accountants aangegeven dat zij alle informatie verschaften voor de beantwoording van de Kamervragen van het lid Irrgang (SP) over het salaris van de directeur van het SNV-kantoor Washington. SNV was echter van mening dat om redenen van privacy er wel grenzen in acht genomen dienden te worden aangezien het voor reguliere werknemers (anders dan directieleden) niet gebruikelijk is dat informatie betreffende hun remuneratie openbaar wordt gemaakt.

Het verzoek van SNV-zijde om rekening te houden met de privacy van betrokkene werd van de zijde ministerie gehonoreerd door geen detailinformatie over componenten van het salaris en enkele toelagen openbaar te maken. In de door het Kamerlid Irrgang ingediende vragen (de set vragen gesteld op 22 november, beantwoord bij brief van 30 november 2010) werd gevraagd of het salaris van de directeur van het SNV-kantoor Washington voldeed aan de zogenaamde DG-norm en tevens werd gevraagd daarbij in te gaan op eventuele toelagen, onkostenvergoedingen en pensioenpremies.

Het antwoord was dat dit salaris ruim onder de DG-norm lag. Zoals Ernst & Young Accountants ook in zijn rapport aangeeft bestaat de DG-norm uit de componenten 12 x het bruto maandsalaris, vakantietoeslag en de eindejaarsuitkering. Eventuele toelagen, onkostenvergoedingen en pensioenpremies maken daarvan geen deel uit. Inzicht is verschaft in de belangrijkste componenten en vergoedingen binnen het SNV-salarissysteem.

Oordeelsvorming door het Ministerie van Buitenlandse Zaken ten aanzien van bewering 7

Op basis van de door de informant aangeleverde informatie is de navolgende bewering 7 geformuleerd: "De directeur SNV zou zijn perswoordvoerder per email hebben verzocht om een senior beleidsmedewerker van het ministerie te verzoeken het overdrachtdossier dat de nieuwe staatssecretaris zou ontvangen bij zijn aantreden, te laten nuanceren inzake SNV."

SNV heeft tegenover Ernst & Young Accountants bevestigd dat de perswoordvoerder van SNV een senior beleidsmedewerker van het ministerie heeft benaderd om te verzoeken in het voor de staatssecretaris bestemde overdrachtdossier de diverse aspecten van de zaak de aandacht te geven. SNV was namelijk bezorgd dat woordvoering en publiciteit inzake SNV eenzijdig en ongenueanceerd zou zijn. Desgevraagd liet SNV weten dat in herinnering van de perswoordvoerder te dien einde een kort telefoongesprek heeft plaatsgevonden met een beleidsmedewerker van het ministerie.

De betreffende senior beleidmedewerker kan zich een dergelijk telefoongesprek niet herinneren. Het aan de staatssecretaris uitgebrachte overdrachtdossier bevat geen informatie over SNV. Het is in de dagelijks praktijk niet ongebruikelijk dat medewerkers van het ministerie in de lobbysfeer worden benaderd door organisaties. Informatie die het ministerie langs die weg verkrijgt, wordt voor kennisgeving aangenomen.